Aan	Algemeen Bestuur
Van	Dagelijks Bestuur
Kopie aan	
Datum	15 oktober 2025
Betreft	Ombuigingsvoorstellen 6 t/m 13 voor 2026 – 2030

BESPREEKNOTITIE

Inleiding
In het streven om de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk te houden, hebben we gezocht naar manieren om de kosten te beheersen en financiële ombuigingen te realiseren. In deze notitie zijn de voorgestelde ombuigingsvoorstellen beschreven en van een indicatief bedrag voorzien, waarmee de kosten beperkt kunnen worden of meer in lijn worden gebracht met het principe van 'de vervuiler betaalt'. Bij het opstellen van de begroting 2026 is al eerder besloten over de voorstellen 1 t/m 5, hetgeen al leidde tot een demping van de kosten(stijging) met € 4,50.

	Effect op ASH	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1	Personeel en organisatie (overhead, aandeel BP 66%)	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50
1a	*- formatieruimte (0,33fte)*					
1b	*- budget diversiteit*					
1c	*- aantrekkelijk werkgeverschap*					
2	Fasering investeringen (= incidentele lagere kapitaallasten)	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
3	Extra onttrekking uit reserve bedrijfsafval	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50	€ 0,50
4	Nadeel textiel uit voorziening €250.000 (verwerkt in begroting)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5	Pdb vervuiling naar risicoparagraaf	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50
6	Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer	-	pm	pm	pm	pm
7	Frictiekosten RegioRivierenland	€ -	€ 0,70	€ 1,30	€ 1,30	€ 1,30
8	Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten)					
9	Milieustraten: afsluiten met slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)	€ 0,40	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80
10	Milieustraten: Tarief voor brengen afval	€ 1,70	€ 3,40	€ 3,40	€ 3,40	€ 3,40
11	Bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)					
12	Voordeel compensabele btw verlagen (€100.000 = €1 ash)					
13	Kwijtschelding	€ 1,30	€ 3,25	€ 6,50	€ 6,50	€ 6,50
	Totaal voorstel ombuigingen	**€ 3,40**	**€ 8,15**	**€ 12,00**	**€ 12,00**	**€ 12,00**

Van de geopperde ombuigingsvoorstellen 6 t/m 13 hebben de raden in hun zienswijzen op de begroting duidelijk de wens uitgesproken om de ombuigingsvoorstellen 6, 7, 9, 10 en 13 nader uitgewerkt te zien, zodat deze betrokken kunnen worden - middels onderhavige begrotingswijziging - bij de vaststelling van (de verordeningen en) de tarieven.

In de bovenstaande tabel is de financiële uitwerking ingevuld. De beschrijving van deze voorstellen kunt u vinden in de volgende paragrafen zodat u deze kunt bespreken.

6. Optimaliseren containerbeheer

Huidige situatie
Avri werkt aan de optimalisatie van het beheer van minicontainers, waarbij het chippen van containers een belangrijk onderdeel vormt. Dit project vloeit voort uit het AB-besluit van 2022 en is begin 2023 opnieuw in gang gezet. De kern van het project gaat verder dan alleen het voorzien van containers van een chip en de juiste deksel.

Om een goed functionerend systeem te realiseren, moeten meerdere randvoorwaarden worden geborgd:

- De techniek op de inzamelvoertuigen moet betrouwbaar functioneren om storingen tijdens inzameling te voorkomen.
- De interne registratie moet op orde zijn, zodat duidelijk is welke container bij welk adres hoort.
- De verzamelde data moet bruikbaar zijn als stuurinformatie voor beleid en uitvoering.
- Er is behoefte aan zorgvuldige communicatie richting inwoners en pers, gezien de te verwachten weerstand bij de invoering.

Voorstel
Voor 2026:

- Doorzetten van de voorbereidingen: implementatie van techniek, inrichting van registratiesystemen en opstart communicatie met inwoners en gemeenten.

Voor 2027:

- Volledige uitrol van het chippen van containers.
- Eerste benutting van de data voor inzicht in gebruik en beheer van containers.
- Mogelijkheid tot het koppelen van containers aan adressen voor efficiënter beheer.
- Inzichtelijk maken van financiële effecten.

Voor 2028 en verder:

- Verdere benutting van de data voor datagedreven sturen, onder andere op scheidingsgedrag en gebruikspatronen.
- Onderzoek naar en uitvoering van beleidsmaatregelen gebaseerd op data, gericht op structurele efficiëntiewinsten en mogelijke ombuigingen.

Wat levert het op?

- Direct: Efficiënter beheer van containers, minder zoekgeraakte of foutief toegewezen containers en besparingen op vervangings- en beheerkosten.
- Indirect: Vrijkomende data biedt mogelijkheden voor gerichter beleid en verbetering van de dienstverlening. Dit kan leiden tot toekomstige besparingen en optimalisaties in de afvalinzameling.
- Tijdshorizon: Concreet financieel effect pas vanaf 2027, wanneer voldoende resultaten beschikbaar zijn om een betrouwbare inschatting te maken.

De uitvoering van het project vraagt om stevige investeringen in techniek, data-infrastructuur en communicatie. Pas na implementatie kunnen de eerste concrete resultaten zichtbaar worden die als ombuigingsvoorstel bijdragen aan structurele besparingen. Het chippen van minicontainers en het op orde brengen van randvoorwaarden is daarmee een noodzakelijke voorwaarde voor toekomstige efficiëntiewinsten, ook al zijn deze nu nog niet concreet te kwantificeren.

Maatregel	Indirecte effecten	Financiële effecten (* € 1.000)				
		2026	2027	2028	2029	2030
Optimaliseren containerbeheer	Vrijkomende data biedt mogelijkheden voor gerichter beleid en verbetering van de dienstverlening. Dit kan leiden tot toekomstige besparingen en optimalisaties in de afvalinzameling.	0	PM	PM	PM	PM

Opmerking:

- Financiële effecten met een '-' duiden op een verlaging van de kosten

7. Frictiekosten Regio Rivierenland

Huidige situatie
Er zijn continu doorlopende frictiekosten voor de voormalige samenwerking met Regio Rivierenland. Het gesprek met de directie van Regio Rivierenland staat gepland om deze kosten te bespreken en te verkennen welke mogelijkheden er zijn om deze structureel terug te dringen.

Voorstel
We zien de volgende voorbereidende stappen:

- In gesprek brengen van de frictiekosten en de financiële impact daarvan.
- Mogelijkheid om een afbouwpad te hanteren waarbij de frictiekosten uiterlijk tot jaar X worden doorbetaald en daarna volledig beëindigd.
- De volgende scenario's zijn opgesteld om inzicht te geven in de verschillende mogelijkheden. Deze scenario's betreffen diverse opties voor de invulling van de ombuiging. De jaartallen worden bewust pas aan het einde opgenomen, zodat duidelijk wordt op welk moment de maatregelen volledig zijn doorgevoerd en hun structurele effect zichtbaar wordt:
  - 7a: afbouwen in 5 jaar: 0% | 25% | 50% | 75% | 100% (2030)
  - 7b: afbouwen in 4 jaar: 25% | 50% | 75% | 100% (2029)
  - **7c: afbouwen in 3 jaar: 0% | 50% | 100% (2028)**
  - 7d: afbouwen in 2 jaar: 50% | 100% (2027)
  - 7e: afbouwen in 2 jaar: 0% | 100% (2027)

Wij stellen voor om scenario 7c als voorkeursvariant verder uit te werken. Dit scenario is opgenomen in de onderstaande tabel.

Wat levert het op?
Het levert de volgende punten op:

- Vermindering van structurele lasten op de begroting.
- Creëren van duidelijkheid en voorspelbaarheid in de financiële verhouding met Rivierenland.

Maatregel	**Indirecte effecten**	**Financiële effecten (* € 1.000)**				
		2026	2027	2028	2029	2030
Afbouw frictiekosten Regio Rivierenland op basis van scenario 7c	Vermindering van structurele lasten op de begroting	0	-66	-132	-132	-132

Opmerking:

- Financiële effecten met een '-' duiden op een verlaging van de kosten

9. Milieustraten: slagboom

Huidige situatie

Inwoners in Rivierenland brengen grof huishoudelijk afval naar één van de vier Avri-milieustraten of naar de locaties in Beneden Leeuwen/Opheusden. Toegangscontrole vindt beperkt plaats waardoor er sprake is van afvaltoerisme (afval van bezoekers die wonen buiten het werkgebied van Avri) en onterecht ontvangen bedrijfsafval.

De Avri-medewerkers rekenen enkele betaalde afvalstromen af, door het volume van het afval van bezoekers in te schatten, de kosten te berekenen en via de pin te laten betalen. De overige afvalstromen zijn gratis. Door de matige doorstroming op de milieustraten moeten bezoekers op bepaalde momenten (te) lang wachten. De registratie van bezoekers is beperkt en niet nauwkeurig. Een grove inschatting van het aantal bezoekers per jaar is: 700.000. De betaalde stromen genereren een omzet van € 450.000 door ongeveer 42.000 betalende bezoekers.

Voorstel

Toegangscontrole: bij elk van de Avri milieustraten wordt een slagboom geïnstalleerd. De slagboom gaat open als een bezoeker zijn Avri milieupas voor een scanner houdt. Inwoners zonder milieupas krijgen geen toegang. Dit zorgt voor minder bezoekers door het weigeren van afvaltoeristen en bedrijven op de milieustraat.

Wat levert het op?

Voorstel 9 Milieustraten: afsluiten met een slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)

Maatregel	**Indirecte effecten**	**Financiële effecten (* € 1.000)**				
		2026	2027	2028	2029	2030
Installeren slagboom (2026)	* Geen afvaltoerisme: 10% reductie (630.000 bezoekers), minder afval en dus minder verwerkingskosten	-130	-130	-130	-130	-130
	* Minder ontvangsten betaalde stromen (10% van € 450.000)	+45	+45	+45	+45	+45
	* Eenmalige investering slagbomen: €30.000, afschrijving 10 jr.	+5	+5	+5	+5	+5
	* Verbetering doorstroming					
	* Betrouwbare bezoekersdata door nauwkeurige registratie					
Totaal		-40	-80	-80	-80	-80

Opmerking:

- Financiële effecten met een '-' duiden op een verlaging van de kosten of verhoging van de opbrengsten van Avri, een '+' op een verhoging van de kosten of een verlaging van de opbrengsten van Avri
- Bovenstaande directe en indirecte effecten zijn op basis van grove schattingen van bezoekersaantallen.
- Minder bezoekers leidt niet alleen tot minder poortinkomsten, maar leidt ook tot minder verwerkingskosten.
- Financieel effect 2026 is de helft doordat deze in juli 2026 wordt geactiveerd.

10. Milieustraten: tarief voor brengen afval

Huidige situatie
De huidige situatie is beschreven onder maatregel 9.

Voorstel
De maatregel zetten we in, tegelijk met of nadat we maatregel 9 hebben ingevoerd. Door het stoppen met afrekenen op basis van volume, kunnen inwoners sneller naar het bordes om hun spullen af te geven. Als inwoners niet meer hoeven te pinnen bij het beheerdersgebouw, kunnen inwoners het afrekenproces veel sneller doorlopen. De afrekening vindt dan jaarlijks achteraf via BSR plaats.

Er zijn verschillende scenario's doorgerekend, waarvan de scenario's met een positief financieel effect hier staan weergegeven (Scenario's 10b en c zijn hierdoor komen te vervallen):

	Maatregel	**Indirecte effecten**	**Financiële effecten (* € 1.000)**				
			2026	2027	2028	2029	2030
10a	Geen servicetarief en volume schatting (huidige situatie)	Filevorming op de weg. Discussies/agressie aan de poort.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
10d	Service tarief van 1 euro en verwerkingstarief van 1 euro per bezoek voor groen/puin	10% minder bezoekers door betaald groenafval. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	€ 0	€ 0	-€ 440.000	-€ 440.000	-€ 440.000
10e	Service tarief van 1 euro en verwerkingstarief van 2 euro per bezoek voor groen/puin	12% minder bezoekers door betaald groenafval. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	€ 0	-€ 686.000	-€ 686.000	-€ 686.000	-€ 686.000
10f	Service tarief van 1 euro en verwerkingstarief van 5 euro per bezoek voor groen/puin	15% minder bezoekers door betaald groenafval. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	€ 0	€ 0	-€ 1.360.000	-€ 1.360.000	-€ 1.360.000
10g	Service tarief van 1 euro per bezoek en geen verwerkingstarief	5% minder bezoekers door betaald groenafval. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	-€ 169.000	-€ 338.000	-€ 338.000	-€ 338.000	-€ 338.000
10h	Combi: Service tarief van 1 euro (10g) en na half jaar een verwerkingstarief van 2 euro per bezoek voor groen/puin (10e)	Aantal Bezoekers gelijk, meer inkomsten. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	-€ 169.000	-€ 686.000	-€ 686.000	-€ 686.000	-€ 686.000

Voorstel
In 2026 voeren we ombuigingsvoorstel 10g in met één tarief voor milieustraten van € 1 per bezoek. Na een gewenningsperiode voor de inwoners onderzoeken we welke interventies we inzetten om te komen tot meer en betere grondstoffen op de milieustraten en het Circulair Ambachtscentrum Medel (CA Medel).

Ook onderzoeken we de mogelijkheid om bedrijven tegen betaling toegang te geven op de milieustraat/circulair ambachtscentrum, zoals vergunningen, logistieke, financiële en technische gevolgen voor de milieustraten en CA Medel.

Maatregel	**Indirecte effecten**	**Financiële effecten (* € 1.000)**				
		2026	2027	2028	2029	2030
10g	Service tarief van 1 euro per bezoek en geen verwerkingstarief	5% minder bezoekers door betaald groenafval. Extra kosten zwerfgroen afval in de bermen	-€ 169.000	-€ 338.000	-€ 338.000	-€ 338.000

Opmerking:

- Financiële effecten met een '-' duiden op een verlaging van de kosten

13. Kwijtschelding

Huidige situatie
Avri voert het kwijtscheldingsbeleid voor de afvalstoffenheffing uit in nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten. De gemeenten bepalen welke huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding; Avri stelt vast welk bedrag daadwerkelijk wordt kwijtgescholden. Op dit moment wordt alleen het vaste tarief kwijtgescholden en het variabele tarief wordt tot het gemiddeld aantal aanbiedingen (25 euro in 2026) kwijtgescholden.

Sinds 2022 ontvangen jaarlijks circa 3.900 huishoudens kwijtschelding. Via de BSR wordt hiermee ongeveer € 1,3 miljoen kwijtgescholden, wat neerkomt op circa € 13 per huishouden in het afvalstoffenheffingstarief. Het gemiddelde kwijtscheldingspercentage bedraagt 3,55%, met een bandbreedte van 6,76% in Tiel tot 1,83% in Buren.

Voorstel / scenario's
De volgende scenario's zijn opgesteld om inzicht te geven in de verschillende mogelijkheden. Deze scenario's betreffen diverse opties voor de invulling van de ombuiging. De jaartallen worden bewust pas aan het einde opgenomen, zodat duidelijk wordt op welk moment de maatregelen volledig zijn doorgevoerd en hun structurele effect zichtbaar wordt:

- 13a: kwijtschelding 0% | 20% | 40% | 60% | 60% (2030)
- 13b: kwijtschelding 10% | 20% | 30% | 40% | 50% (2030)
- **13c: kwijtschelding 10% | 25% | 50% (2028)**
- 13d: kwijtschelding 10% | 25% | 50% | 75% | (2029)
- 13e: kwijtschelding 25% | 50% (2027)
- 13f: kwijtschelding 30% | 50% | 70% | 90% (2029)

Wij stellen voor om scenario 13c als voorkeursvariant verder uit te werken. Dit scenario is opgenomen in de onderstaande tabel.

Wat levert het op?

- Direct financieel effect: afhankelijk van gekozen scenario kan de ombuiging oplopen tot maximaal ca. € 1,3 mln, oftewel € 13 per huishouden.
- Indirect effect: een minder ruimhartig beleid kan discussie oproepen over sociale rechtvaardigheid en toegankelijkheid voor huishoudens met lage inkomens.
- Strategisch effect: het inzicht in scenario's maakt een weloverwogen afweging mogelijk over de mate van ruimhartigheid van het beleid. Vergelijking met andere regio's (DAR Nijmegen, Waardlanden) kan hierin richtinggevend zijn.
- Aanpassing van het kwijtscheldingsbeleid vereist overleg met gemeenten en mogelijk ook besluitvorming in relatie tot het gemeentelijk minimabeleid.
- Een minder ruimhartig beleid kan leiden tot maatschappelijke en politieke discussies over solidariteit en betaalbaarheid.
- Het scenario-instrument maakt zichtbaar welke financiële ruimte er bestaat, zodat bestuurders een afweging kunnen maken tussen financiële besparingen en sociale effecten.

Maatregel	**Indirecte effecten**	**Financiële effecten (* € 1.000)**				
		2026	2027	2028	2029	2030
Ombuiging kwijtschelding op basis van scenario 13c	Vermindering van structurele lasten op de begroting.	-130	-325	-650	-650	-650

Opmerking: Financiële effecten met een '-' duiden op een verlaging van de kosten